

[Bertel Haarder]

dervisning af normale og handicappede ned over hovedet på myndigheder og skolefolk, som ikke selv tror på værdien af det. Det har vi heller ikke gjort. Det kan netop gå så roligt og så gradvis, som fru Yvonne Herløv Andersen i et tidligere indlæg ønskede det skulle gå.

På venstres foranledning er vi endda gået så vidt, at vi i betænkningen kraftigt har understreget – og det er hele udvalget, der har understreget det – forældrenes adgang til overalt, hvor det overhovedet er muligt, at sige nej og søge barnet optaget på en specialinstitution inden for eller uden for amtsgrænsen. Det vil også give de pågældende forældreorganisationer mulighed for gennem rådgivning at præge udviklingen.

Vi har endvidere understreget amternes og kommunernes selvstændige ansvar for integrationens omfang og takt, og vi har undgået at ophøje støttelærerprincippet som det eneste mulige, netop for ikke at binde nogen fast på det punkt.

Jeg vil gerne med disse ord pure afvise den megen tale om, at vi her skulle presse noget vældig dyrt ned over hovedet på amterne uden at sende penge med. De udgiftsberegninger, som har verseret i pressen, og som åbenbart har fået vældig mange partier til at lave nogle vældige betænkningssbidrag, kan muligvis være rigtige på meget begrænsede områder, hvis man altså på de felter går videre med integrationen, men det befaler vi jo aldeles ikke at man skal. Amterne får særfor sorgen, og de får pengene. Vi kræver ikke, at de skal vælge nogle langt dyrere løsninger. Vi kræver, at de anvender deres penge bedst muligt, og at de under hensyn hertil går nøjagtig så langt med integrationen, som det er økonomisk og pædagogisk forsvarligt. For øvrigt kan de jo stort set lade det gå, som det går, hvis de synes, det er det bedste.

Jeg vil godt til sidst sige, at det er næsten, som om man pludselig har glemt, at der er et kolossalt perspektiv i dette at få nedbrudt murene mellem de normale og de handicappede. Hvis der dermed tilmed kan spares institutionspladser, hvad man må formode, så er der også god socialøkonomi i det. Vi skal blot hele tiden sørge for, at de store ressourcer, vi afsætter til de handicappede, bruges med størst mulig effekt og ikke spildes til uhensigtsmæssige og overdrevne former for fællesundervisning.

Gerda Møller (KF):

Ikke alene her i folketinget, men også inden for folkeskolen er der meget berettiget tvivl om, hvorvidt den vidtgående integrering af særfor sorgens elever i folkeskolen nu også bliver til gavn for både de handicappede og de øvrige elever i skolen. Det vil i hvert fald kræve mange penge, mange ressourcer i form af lærertimer, efteruddannelse, materialer, ændring af bygninger og meget andet. Om de ressourcer vil være til rådighed, ved vi ikke noget som helst om.

Selv om det konservative folkeparti finder udlægningen principielt rigtig, mener vi ikke, det er klogt at forcere den frem. Vi vil meget stærkt fremhæve, at det for os er en forudsætning, for at integreringen kan blive til virkelig gavn for de elever, det vil dreje sig om, at den kommer til at foregå i takt med fremskaffelsen af de nødvendige ressourcer. Der må også af hensyn til elevens sociale tilpasning og faglige udbytte af skolegangen ikke gås hurtigere frem, end også de svage elevers forældre og kammerater kan tolerere.

Da folkeskolen jo i forvejen har svært ved at klare de mange specialunderviste og de adfærdsvanskelige elever, foruden at der er problemer med at få den nye folkeskolelov til at fungere tilfredsstillende, kan vi ikke se, hvordan man inden 1. januar 1980 vil kunne skaffe de nødvendige ressourcer både med hensyn til tid og penge til efteruddannelse af lærerne, til materialer og til uddannelse i valg af og brug af disse materialer.

Da der ifølge undervisningsministeren ikke har været gjort forsøg på at beregne amtskommunernes og kommunernes udgifter ved at overtage de opgaver, som hidtil har været løst af sorgen, og da der end ikke har været gjort forsøg på at anslå merudgifterne som følge af integrerede handicappede elever i det almindelige skolemiljø, har vi kun de kontrollerede forsøg i Rødovre og Esbjerg igennem henholdsvis 7 og 4 år at holde os til, og på grundlag af de forsøg viser det sig jo, at integreringen vil kræve imellem 1.867 og 3.318 nye lærerembeder svarende til mellem 170 og 302 mill. kr., alt efter graden af integreringen, ud over de midler, som sorgen sparer og overfører til folkeskolen.

Fru Mette Groes talte om, at vi jo ikke skulle tage de sværeste af eleverne med. I disse tal er heller ikke medregnet de svære-